

ADVIES Nr 05 / 2000 van 13 maart 2000

O. Ref. : 10 / A / 2000 / 005

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de mededeling door de gemeenten van informatie, door bemiddeling van het Rijksregister van de natuurlijke personen, aan de Veiligheid van de Staat.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, inzonderheid artikel 6;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken dd. 25 februari 2000;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Brengt op 13 maart 2000 volgend advies uit :

I. VOORAFGAANDE OPMERKING

De Commissie heeft reeds op 8 september 1999 een advies (nr. 29/99) uitgebracht met een strikt identiek voorwerp, met die nuance dat het in dat advies ging om de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht. Heden dient zij vast te stellen dat de regering haar een nieuw ontwerp voorlegt waarin geen rekening wordt gehouden met voornoemd advies. Bij ontstentenis van nieuwe elementen waar zij geen kennis van heeft kunnen nemen, heeft de Commissie geen andere keuze dan letterlijk de inhoud van dit advies over te nemen.

II. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

In het ontwerp van koninklijk besluit wordt bepaald dat de gemeenten, op verzoek van het Bestuur van de Veiligheid van de Staat, gehouden zijn om aan de dienst de informatie mee te delen bedoeld in de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 (II) tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister.

Artikel 1 van dit koninklijk besluit bepaalt dat :

"Alleen de volgende informatie betreffende de Belgen en de vreemdelingen wordt opgenomen in de bevolkingsregisters of in het vreemdelingenregister :

- 1° de naam en voornamen en, op uitdrukkelijk verzoek van de betrokkene, het pseudoniem;*
- 2° het geslacht en eventueel de referentie aan de gerechtelijke beslissing die, wat het geslacht betreft, een rechtzetting van de geboorteakte met zich heeft gebracht;*
- 3° de geboorteplaats en -datum;*
- 4° de hoofdverblijfplaats, met inbegrip van de veranderingen met betrekking tot het verblijf en de vermelding van de afvoering in het geval de vreemdeling zich in het buitenland heeft gevestigd; in voorkomend geval het adres waar de betrokkene tijdelijk verblijft buiten de gemeente waar hij zijn hoofdverblijfplaats heeft;*
- 5° de nationaliteit;*
- 6° het statuut van vluchteling;*
- 7° het statuut van staatloze;*
- 8° het voorlopige gemis van nationaliteit of van status aangegeven met de woorden onbepaalde nationaliteit of onbepaalde status;*
- 9° de afstamming;*
- 10° de burgerlijke staat en, in voorkomend geval, de verklaring door de betrokken persoon van het bestaan van een huwelijkscontract of een vermogensrechtelijk contract gesloten met één of meer personen die niet onderworpen zijn aan het huwelijksvermogensstelsel en de aanduiding van de notaris bij wiens minuten het contract werd opgemaakt;*
- 11° het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen;*

- 12° *het beroep, met uitzondering van iedere vermelding die betrekking heeft op de specialisatie, de werkgever, een nevenberoep of een bijkomende functie;*
- 13° *de samenstelling van het gezin;*
- 14° *de plaats en de datum van het overlijden;*
- 15° *de akten en beslissingen betreffende de bekwaamheid van de meerderjarige en de onbekwaamheid van de minderjarige;*
- 16° *de vermelding van de verklaring betreffende de keuze van de wijze van teraardebestelling, overeenkomstig de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging;*
- 17° *de categorie en het nummer van het rijbewijs of van het bewijs dat als zodanig geldt en eventueel de vervallenverklaring van het recht om te besturen en de duur hiervan;*
- 18° *de aard en het nummer van het Belgisch paspoort met opgaaf van de afgifte datum en -plaats en van de geldigheidsduur;*
- 19° *het nummer van de identiteitskaart bedoeld in de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen of de aard en het nummer van het geldig document dat geldt als bewijs van inschrijving in de bevolkingsregisters of in het vreemdelingenregister, met opgaaf van de datum en de plaats van afgifte en van de geldigheidsduur;*
- 20° *het nummer en de datum van afgifte van de kaart voor sociale zekerheid;*
- 21° *de pensioenbrevetten;*
- 22° *de verklaring met betrekking tot de transplantatie van organen en weefsels na het overlijden, overeenkomstig het koninklijk besluit van 30 oktober 1986 tot regeling van de wijze waarop de donor of de personen bedoeld in artikel 10, § 2, van de wet van 13 juni 1986 betreffende het wegnemen en transplanteren van organen hun wil te kennen geven;*
- 23° *de erkenning van titels ten gevolge van oorlogsfeiten;*
- 24° *de geldigheidsduur van de kaart van reizend handelaar;*
- 25° *de vermelding van de categorie bepaald in artikel 95 van het Kieswetboek;*
- 26° *de vermelding van het feit dat een persoon geen kiezer is en in voorkomend geval, tot welke datum."*

Artikel 2 van voormeld koninklijk besluit bepaalt dat :

"Alleen de volgende informatie betreffende de vreemdelingen wordt opgenomen in de bevolkingsregisters of in het vreemdelingenregister :

- 1° *het dossiernummer toegekend door de Dienst Vreemdelingenzaken;*
- 2° *andere identiteitsgegevens dan die vermeld in artikel 1, 1°, en waarvan de vreemdeling gebruik maakt;*

- 3° *het land en de plaats van herkomst;*
- 4° *de vermelding van het verblijf waarvan de duur beperkt is tot die van de schoolopleiding;*
- 5° *de vermelding van het verblijf dat beperkt is wegens bijzondere omstandigheden of wegens de aard of de duur van de prestaties;*
- 6° *de aard, het nummer en geldigheidsduur van de arbeidsvergunning;*
- 7° *de aard, het nummer en de geldigheidsduur van de beroepskaart;*
- 8° *de datum van vertrek naar het buitenland en de datum van terugkeer naar België in geval van tijdelijke afwezigheid met recht op terugkeer;*
- 9° *de aard en de referte van de documenten bedoeld in artikel 2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen of van de documenten toegelaten krachtens dit artikel;*
- 10° *de aard en de referte van het Belgisch of buitenlands reisdocument als het niet overeenstemt met 9°;*
- 11° *de naam, de voornamen, de geboorteplaats en -datum, de nationaliteit en het adres van de echtgenoot;*
- 12° *de naam, de voornamen, de geboorteplaats en -datum, de nationaliteit en het adres van elk kind;*
- 13° *de eventuele vermelding van het dossiernummer dat door de Dienst Vreemdelingenzaken is toegekend aan het dossier van de ouders, de echtgenoot en de kinderen;*
- 14° *de inwilliging door het college van burgemeester en schepenen van de aanvraag tot inschrijving op de kiezerslijst voor de verkiezing van het Europese Parlement, ingediend door de onderdanen van een andere Lid-Staat van de Europese Unie."*

III. BESPREKING

1. De raadpleging van het bevolkingsregister en van het vreemdelingenregister is beperkt. De gemeentelijke diensten en de diensten afhankelijk van het OCMW kunnen de registers slechts raadplegen voor interne doeleinden. De raadpleging van deze registers is verboden voor private personen. Zij kan aan de andere overheden of openbare instellingen slechts door of krachtens de wet worden toegestaan (artikel 5 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister).

Het aan de Commissie voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit heeft tot doel aan de gemeenten de verplichting op te leggen om, op verzoek van de Veiligheid van de Staat, haar de informatie opgenomen in voornoemde registers mee te delen.

De Veiligheid van de Staat heeft onder andere als opdracht het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op elke activiteit die de inwendige veiligheid van de Staat en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde, de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen, het wetenschappelijk of economisch potentieel, of elk ander fundamenteel belang van het land bedreigt of zou kunnen bedreigen. Zij kan als opdracht hebben het uitvoeren van veiligheidsonderzoeken, het beschermen van personen of het uitvoeren van iedere andere opdracht die haar wettelijk wordt toevertrouwd (artikel 7 van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst).

Op verzoek van de Veiligheid van de Staat kunnen ambtenaren en agenten van openbare diensten inlichtingen meedelen die nuttig zijn voor de uitvoering van haar opdrachten. Wanneer deze echter van oordeel zijn dat zij de gevraagde inlichtingen niet kunnen meedelen, geven zij daarvoor binnen de maand na de aanvraag schriftelijk de redenen op (artikel 14 van voormelde wet).

Artikel 15 van voormelde wet bepaalt nog dat de regels voor de mededeling van de gegevens die voorkomen in de bevolkings- en vreemdelingenregisters, alsook in het wachtregister van de vreemdelingen, worden vastgesteld bij een in ministerraad overlegd koninklijk besluit.

2. De Commissie stelt vast dat in het haar voorliggende ontwerp van koninklijk besluit enkel bepaald wordt dat de gemeenten, op verzoek van de Veiligheid van de Staat, gehouden zijn om haar de informatie mee te delen bedoeld in de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 (II) tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister. Er kan bezwaarlijk aangenomen worden dat het koninklijk besluit aldus regels vaststelt voor de mededeling van de gegevens opgenomen in voornoemde registers.

Artikel 14 van de wet van 30 november 1998 bepaalt dat om de mededeling van gegevens enkel verzocht kan worden indien dit nuttig is voor de uitvoering van de opdrachten (finaliteitsbeginsel). Uiteraard zal de pertinentie van het opvragen van een aantal specifieke gegevens over een welbepaalde persoon door de Veiligheid van de Staat zelf beoordeeld worden.

3. Zoals zij dat reeds deed in haar advies nr. 29/99 van 8 september 1999 inzake het koninklijk besluit betreffende de mededeling door de gemeenten van informatie door bemiddeling van het Rijksregister van de natuurlijke personen, aan de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht, merkt de Commissie echter op dat in het ontwerp van koninklijk besluit geen enkel controlemechanisme is opgenomen dat toelaat te onderzoeken of het opvragen van gegevens gebeurde binnen de perken van de wet, en meer bepaald binnen de perken van het finaliteitsbeginsel, en dit in tegenstelling tot het ontwerp van koninklijk besluit waarbij de Veiligheid van de Staat gemachtigd wordt het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen te gebruiken.

In artikel 2, 4° van het koninklijk besluit van 18 april 1990, alsmede in het ontwerp van koninklijk besluit waarbij het Bestuur van de Veiligheid van de Staat gemachtigd wordt het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen te gebruiken, wordt bepaald welke personen van de Veiligheid van de Staat gemachtigd zijn om de in het Rijksregister opgenomen gegevens op te vragen, en dat de lijst van de gemachtigde personen ter beschikking van de Commissie zal worden gehouden. Het systeem heeft tot doel de verificatie van de uitgevoerde verrichtingen toe te laten en misbruik te vermijden.

4. De Commissie merkt op dat in het ontwerpbesluit in kwestie niet bepaald wordt welke personen van de Veiligheid van de Staat gemachtigd zijn om de gegevens, opgenomen in de bevolkingsregisters, op te vragen. Evenmin wordt uitdrukkelijk bepaald dat een lijst opgemaakt zou moeten worden van al wie bij de Veiligheid van de Staat om de mededeling van gegevens uit de voornoemde registers verzoekt.

De Commissie stelt echter vast dat de mededeling van informatie naar luid van artikel 1 van het ontwerpbesluit gebeurt door bemiddeling van het Rijksregister van de natuurlijke personen. Deze bemiddeling van het Rijksregister heeft misschien tot doel de hierboven beschreven waarborgen ook toepasselijk te maken met betrekking tot de mededeling van de gegevens uit het bevolkings- en vreemdelingenregister, doch blijkt dit niet duidelijk uit de tekst van het ontwerpbesluit. De Commissie acht het wenselijk in het koninklijk besluit uitdrukkelijk te bepalen welke personen gemachtigd zijn om de gegevens op te vragen en te bepalen dat de lijst van de gemachtigde personen haar ter beschikking zal worden gehouden.

Daarnaast is de Commissie van oordeel dat er binnen de Veiligheid van de Staat een controlesysteem opgericht moet worden. Binnen de Staatsveiligheid moet met name een lijst bijgehouden worden van wie op welk moment om de mededeling verzoekt van welke informatie uit de bevolkings- en vreemdelingenregisters omtrent welke persoon. Binnen de Staatsveiligheid moet er een verantwoordelijke aangeduid worden, die ervoor moet instaan dat het opvragen van gegevens gebeurt overeenkomstig de wet.

OM DEZE REDENEN,

verleent de Commissie, onder voorbehoud van de hierboven gemaakte opmerkingen, een gunstig advies.

Voor de secretaris,
wettig verhinderd,

De voorzitter,

(get.) G. POPLEU
adjunct-adviseur

(get.) P. THOMAS